

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

У статті аналізується проблемні питання інтенсифікації бойової підготовки військової частини та шляхи вирішення суперечливості між зростанням і ускладненням змісту бойової підготовки і можливостями щодо його засвоєння.

В статті анализируются проблемные вопросы интенсификации боевой подготовки воинской части и пути решения противоречий между ростом и усложнением содержания боевой подготовки и возможностями относительно его усвоения.

In the article analyzed problem questions of intensification of the combat training of military part and way of decision of contradiction between growth and complication of maintenance of the combat training and possibilities in relation to his mastering.

Підготовка військ (сил) до виконання покладених на них завдань є безумовним пріоритетом діяльності Збройних Сил. Саме рівень бойової підготовки є показником ефективності військового управління, критерієм раціональності використання оборонного бюджету, визначальним чинником рівня суспільної довіри до Збройних Сил, а також – авторитету України у сфері міжнародної безпеки.

Протягом усього часу існування Збройних Сил України організувати в повному обсязі підготовку військ (сил) не вдалося. Протягом 2008-2009 років з'явилися позитивні зміни: виконані річні плани бойової підготовки, підвищені її показники в Об'єднаних силах швидкого реагування, готується до провадження нова система підготовки Збройних Сил.

У зв'язку з цим негайною потребою стало застосування сучасних інформаційних технологій навчання для підвищення ефективності навчально-виховного процесу, а також вирішення проблеми інтенсифікації бойової підготовки військової частини та шляхи вирішення суперечливості між зростанням і ускладненням змісту бойової підготовки і можливостями щодо його засвоєння.

Суперечливості, які заважають розвитку бойової підготовки в сучасних умовах, породжують проблеми бойової підготовки, вирішення яких необхідно для її розвитку.

У зв'язку з цим, автор статті ставить за мету розглянути проблему інтенсифікації бойової підготовки військової частини та визначити шляхи вирішення суперечливості між зростанням і ускладненням змісту бойової підготовки і можливостями щодо його засвоєння.

Проблемними питаннями бойової підготовки у військових частинах є:

інтенсифікація бойової підготовки;
наближення умов навчання до обстановки реального бою (спеціальних операцій);

приведення системи бойової підготовки відповідно з суспільно-економічними умовами держави.

Насамперед розглянемо проблему інтенсифікації бойової підготовки, проведемо дослідження цієї проблеми для того, щоб визначити потім шляхи її вирішення.

Словник російської мови С.І. Ожегова [4, с.-128] визначає поняття інтенсивний, як: 1 - напружений, посилений; 2 - який дає високу продуктивність. Поняття інтенсифікувати визначається, як: 1 - зробити більше напруженим, посиленим; 2 - зробити більше продуктивним.

Воєнний енциклопедичний словник [5, с.-45] визначає інтенсифікацію як посилення, збільшення напруженості, продуктивності, дієвості. При чому інтенсифікація виробництва розглядається як розвиток виробництва на основі застосування все більш ефективних засобів виробництва і технологічних процесів, використання передових методів організації праці, досягнення науково-технічного прогресу.

В наданих визначеннях проглядаються два значення інтенсифікації: посилення напруженості; підвищення дієвості.

На мій погляд, інтенсифікацію бойової підготовки доцільно розглядати, насамперед, як підвищення дієвості її процесу, а не як підвищення навантаження на тих хто навчається.

Використовуючи визначення інтенсифікації виробництва, інтенсифікацію бойової підготовки можна визначити як розвиток її системи на основі застосування

Питання педагогіки

все більш ефективних форм, методів і засобів навчання, використання передових способів організації навчального процесу, досягнень науково-технічного прогресу.

Результатом інтенсифікації бойової підготовки і основною її ознакою є підвищення обсягу і рівня результату бойової підготовки військ (сил) без збільшення навчального часу.

Проблему інтенсифікації бойової підготовки визначила суперечливість між зростанням і ускладненням змісту бойової підготовки у зв'язку з поширенням завдань,

які покладені на Збройні Сили України та можливостями процесу бойової підготовки щодо його засвоєння.

В свою чергу, це протиріччя викликано протилежними тенденціями розвитку компонентів системи бойової підготовки (суб'єкт навчання; зміст навчання та процес навчання - організація, методика і засоби навчання; а також об'єкт навчання: командири, штаби, війська (сили)).

Схематично система бойової підготовки показана на рис. 1.

Рис. 1. Система бойової підготовки

Однак, суворо кажучи, розвиток змісту бойової підготовки стримують не тенденції

розвитку того чи іншого компоненту бойової підготовки, а самі компоненти (рис.2).

Рис. 2. Стимування розвитку змісту бойової підготовки (навчання)

Питання педагогіки

На рис. 2 видно, що організація бойової підготовки виступає тимчасовим і структурним обмеженням розвитку змісту навчання; методика бойової підготовки стримує цей розвиток методично; навчальна матеріально-технічна база (НМТБ) є економічним обмеженням розвитку змісту бойової підготовки.

Однак, крім перерахованих компонентів системи бойової підготовки засвоєння змісту навчання стримує ще один її компонент, а саме - об'єкт навчання.

Це стримування визначено, з одного боку, - межею психологічних, фізичних і фізіологічних можливостей військовослужбовця, тобто неможливістю зробити людину абсолютно універсальним фахівцем в усіх областях військової справи.

З іншого боку, це стримування викликано тими якісними характеристиками об'єкту бойової підготовки, які відображають спосіб комплектування військ:

добровільний за контрактом або на основі військового обов'язку;

порядок і тривалість проходження служби солдатами і сержантами;

порядок комплектування підрозділів; періодичність оновлення солдатів, сержантів у підрозділах.

Саме ці характеристики, в кінцевому лічenni, визначають граничний обсяг змісту не тільки одиночної підготовки, але і злагодження підрозділів, військових частин.

Процес ускладнення змісту навчання і зростання його обсягу об'єктивний процес, який не залежить від волі і свідомості військовослужбовців, тому що він відображає ускладнення змісту бою. Отже, рішення проблеми інтенсифікації бойової підготовки необхідно шукати в удосконаленні організації й методики бойової підготовки, навчальної матеріально-технічної бази, а також в якісних змінах об'єкту системи бойової підготовки.

Рішення проблеми інтенсифікації бойової підготовки є одним із шляхів вирішення суперечливості між зростанням і ускладненням змісту бойової підготовки і можливостями щодо його засвоєння (рис. 3).

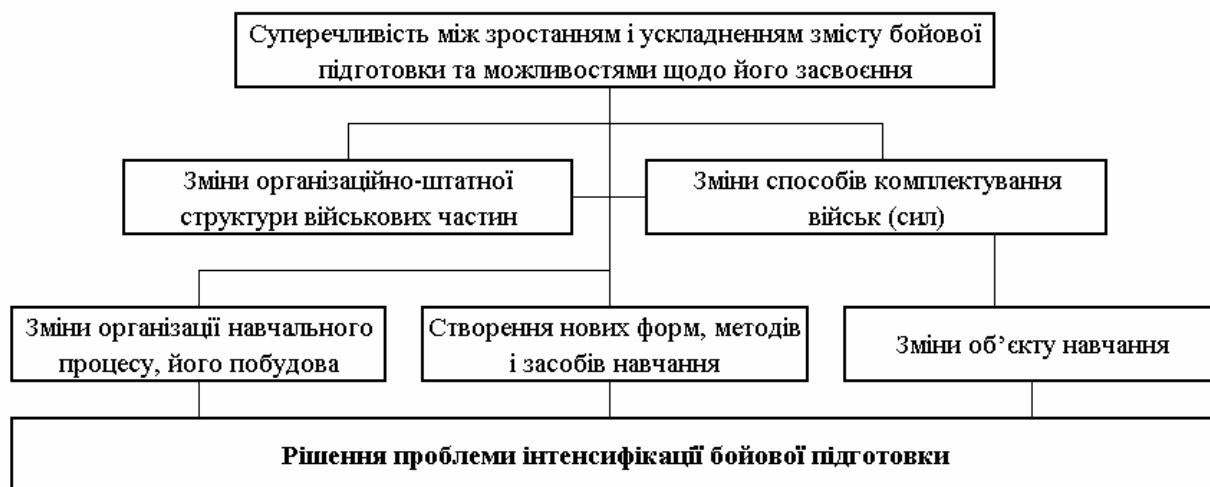

Рис. 3. Шляхи вирішення суперечливості між зростанням і ускладненням змісту бойової підготовки і можливостями щодо його засвоєння

Таким чином, наступним кроком є розроблення і впровадження в процес бойової підготовки нових форм, методів і засобів навчання, а в подальшому з її допомогою – зміни організації навчального процесу, його побудова, що дасть змогу покращити ефективність бойової підготовки і приріст рівня боєздатності військової частини та розробити необхідні рекомендації щодо її підвищення.

Для цього необхідні дві умови:

перша - певні досягнення науково-технічного прогресу (принципова можливість створити нові засоби навчання);

друга - здатність економіки держави (промисловий потенціал, фінансові можливості) виробляти нові засоби навчання.

Особливо широкі перспективи відкриваються перед бойовою підготовкою у зв'язку з використанням комп'ютерів у навчальному процесі. Комп'ютер – це не просто технічний засіб навчання. Це зміна

Питання педагогіки

технологічного процесу, перерозподіл обов'язків учасників навчального процесу, скорочення операцій. Безперечно, входування комп'ютерних технологій у навчальний процес, витіснення традиційних технологій – не безболісний процес. Він зачіпає інтереси кожного суб'єкта навчального процесу, змушує його позбавлятися стереотипів, займатися підвищенням своєї кваліфікації, освоєнням невідомої раніше техніки, змінювати свою навчальну культуру, навчальні стосунки. Як і будь-яка нова технологія, комп'ютерна

входить у життя поступово, паралельно з традиційними технологіями. Але поступ цей впевнений, і немає підстав брати під сумнів її перемогу.

Останнє висловлювання спонукає до загального висновку: перехід від традиційних навчальних технологій до інноваційних є нелегким, але необхідним, реально можливим і невідворотним; є одним із шляхів вирішення суперечливості між зростанням і ускладненням змісту бойової підготовки і можливостями щодо його засвоєння.

Література

1. Біла книга України 2009. Збройні Сили України К 2010 - с. 134.
2. Державна програма розвитку Збройних Сил України на 2006-2011 роки (основні положення) К: - 40 с.
3. Методичні рекомендації командирам і штабам з організації бойової підготовки у з'єднаннях та військових частинах СВ ЗС України К 2005 - с. 56.
4. Ожегов С. И. Словарь русского языка - М.: Русский язык, 1991 - с. 920.
5. Военный энциклопедический словарь / [Редкол.: А.П. Горкин, В.А. Золотарев и др.] – М.: Большая Российская Энциклопедия, “РИПОЛ КЛАССИК”, 2002. – 1664 с.
6. Програма командирської підготовки офіцерського складу механізованих і танкових з'єднань, частин та підрозділів СВ. Книга 1 (частина 2). - К.: Варта, 2005. - с. 56. - (Нормативний документ штабу КСВ ЗС України).
7. Додаток до Програми командирської підготовки офіцерського складу з'єднань, частин та підрозділів СВ. Книга 1. - К.: Варта, 2006. – с. 8. - (Нормативний документ штабу КСВ ЗС України).
8. Програма бойової підготовки механізованих підрозділів. – К.: Варта, 2006. - с. 98. - (Нормативний документ штабу КСВ ЗС України).